

Διημερίδα

"Μαθαίνοντας-Ξεμαθαίνοντας: Διάλογοι πάνω στην τρέλα"

3 Μαρτίου 2023 & 4 Μαρτίου 2023

Παρασκευή 3/3/2023

18:00-20:30 (1ος όροφος)
«Αμφισβητώντας συστήματα, μαθαίνοντας από κινήματα: εμπειρίες από Ιρλανδία και Ελλάδα.»

Θοδωρής Μεγαλοοικονόμου: «Η ελληνική ψυχιατρική σήμερα: από τον παλαιοϊδρυματισμό στον νεοφιλελεύθερο νεοϊδρυματισμό. Και οι νησίδες αντίστασης και διεκδίκησης μιας ριζικά "άλλης ψυχιατρικής"»
Λυδία Σαπουνά: «Μαθαίνοντας από την τρέλα: Εμπειρίες και προβληματισμοί πάνω στην εκπαίδευση»
Harry Gijbels: «Κοινωνικά Κινήματα στην Ψυχική Υγεία: Δίκτυο Κριτικών Φωνών Ιρλανδίας (Critical Voices Network Ireland CVNI)»
Συντονίζει ο/η: Κορρέ Γεωργία

21:00-22:30 (Ισόγειο)
Προβολή ντοκιμαντέρ του Σταύρου Ψυλλάκη
«Ο άνθρωπος που ενόχλησε το σύμπαν» (1999, 52')

Ψυχιατρείο Χανίων. Μια ομάδα ασθενών μας φιλοξενεί στην "Εκκλησία του Δήμου", το χώρο που καθημερινά συναλλάσσονται και συνομιλούν, εκεί που άλλος ζητάει κατοστάρικο κι άλλος ζητάει λόγο. Στο χώρο που καθημερινά διαχειρίζονται την ομορφιά τους και τη σχέση τους καλά. Μια άλλη ομάδα, πρώην χρόνιων ασθενών, εκτός Ψυχιατρείου πλέον, βιώνει μια επίπονη διαδικασία κοινωνικής επανένταξης και αποτολμά, ένα εβδομαδιαίο ταξίδι στη Δανία. Η ταινία, μέσα από τον παράλληλο λόγο των δυο ομάδων, προσπαθεί ν' ακούσει το λόγο της τρέλας, κάτω από το χαώδες παραλήρημά της, κρούστα μιας βαθιάς θάλασσας.
Προσπαθεί να δει τη δραματική σύγκρουση του ανθρώπου με την τρέλα, στη βαθύτατη απόγνωση και απόλυτη αμφιβολία για κάθε όψη του είναι που εμπεριέχει. Αν τη ζωή μας κυκλώνει ο θάνατος, τη διανοητική μας υγεία γυροφέρνει η παραφροσύνη. Στην τρέλα, ο άνθρωπος νοιώθει πώς δεν έχει να επιστρέψει πουθενά. Δεν είναι πια. Ήταν.

Σάββατο 4/3/2023
09:30-10:00
συνάντηση & καφές

10:00-12:30 (1ος όροφος)
«Αμβισβήτηση της κυρίαρχης γνώσης στην ψυχική υγεία ως προϋπόθεση για ριζικές αλλαγές σε ατομικό και κοινωνικο-πολιτικό επίπεδο»
Ντίνα Πουρσανίδου: «Κάνοντας έρευνα από τη σκοπιά των χρηστών/ επιζώντων στην ψυχική υγεία: ηθικά και πολιτικά διλήμματα»
Μαρίνα Λυκοβουνιώτη: «Λογική και ένστικτα 'Έχω μια φωνή που..."»
Jacqui Dillon: «Μάθε να ξεμαθαίνεις: ριζοσπαστικές αλλαγές σε ατομικό, πολιτικό και κοινοτικό επίπεδο»
Συντονίζει ο/η: Μαρίνα Κυβελέα

13:00-14:45 (Ισόγειο)
«Πέρα από τις ψυχιατρικές παρεμβάσεις»
Αγγελική Αρκολάκη (Κίνημα Ακούγοντας Φωνές): «Δικαιώματα ανθρώπων με ψυχιατρική διάγνωση. Τι ισχύει;»
Θανάσης Κατσιγιάννης (Σωματείο Αυτοεκπροσώπηση): «Μπορούμε με εκπαίδευση τι και ποιος είναι ο στόχος;
Ορισμός η κοινωνική δυνατότητα, δικαιοσύνη και πέρα από τις ψυχιατρικές παρεμβάσεις. «(Σωματείο Αυτοεκπροσώπηση)
Μαρία Τσατσαρονάκη (Σωματείο Αυτοεκπροσώπηση): «Ανεξαρτητοποίηση των ψυχικά ασθενών, αποτυχία μεταβάσεων στην κοινότητα και
αντιπρόσωποι ψυχικά ασθενών»
συντονισμός από Λυκοβουνιώτη Μαρίνα & Λυδία Σαπουνά

13:00-14:45 (1ος όροφος)
«Αφηγήσεις κατανόησης: Άκου τη φωνή σου»
με εισηγήσεις από Sophia, Bilisu, Ομοφυλόφιλος και Τζενη Μητολίδου
Συντονίζει ο Γιώργος Μιρμίγκης.

15:00-17:00 (1ος όροφος)
«Αυτοβοήθεια με όρους συλλογικούς»
Μιχαέλα Τσελέντη & Μαρίνα Λυκοβουνιώτη: «Ακούγοντας και "Αγγίζοντας" τη συλλογική φωνή»
Κατερίνα Κουνή (Ομάδα ομότιμης υποστήριξης συγγενών και φίλων)
Σοφία Ασλανίδου (Ανώνυμοι Υπερφάγοι): «Από την εσωτερική απομόνωση στην σύνδεση μέσω των 12 Βημάτων»
Αναστασία Παρσοπούλου (Ειδική Θεραπεύτρια, Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας):
«Αντιμετωπίζοντας με επιτυχία το πρόβλημα της εξάρτησης από παράνομες ουσίες μέσα από τη συμμετοχή σε μια ομάδα αυτοβοήθειας 12 Βημάτων".
Αλέξανδρος Γεωργίου (Κοινωνικός επιστήμονας, Εργαζόμενος στο Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας, Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας): "Η συμβολή της αυτοβοήθειας/αλληλοβοήθειας στο πεδίο της απεξάρτησης»
Άννα Εμμανουηλίδου (Παρατηρητήριο για τα Δικαιώματα στο χώρο της ψυχικής υγείας):
«...με όρους συλλογικότητας - Το παράδειγμα του Παρατηρητηρίου στην οικοδόμηση της αυτοβοήθειας»
Συντονίζει ο/η: Δήμητρα Γαβριηλίδου

15:00-16:30 (Ισόγειο)
«Κόμιξ, ποίηση και ψυχική υγεία»
Θανάσης Πέτρου: «Κόμιξ και θέματα υγείας»
Γιώργος Μπότσος: «Η ποιητική διάσταση των κόμικς»
Συντονίζει η Τεμπέλη Δικατερίνη

Διημερίδα
"Μαθαίνοντας-Ξεμαθαίνοντας: Διάλογοι πάνω στην τρέλα"
3 Μαρτίου 2023 & 4 Μαρτίου 2023

Σχετικά με τη διημερίδα

Έχοντας περάσει 13 χρόνια από τη δημιουργία της πρώτης ομάδας αυτοβοήθειας το Μάρτιο του 2010 και 8 χρόνια από την πρώτη συνέλευση της Πρωτοβουλίας 'Ψ'-, οι δύο συλλογικότητες συστεγάζονται σε μια προσπάθεια να στεγάσουν τα όνειρά τους και να έρθουν πιο κοντά. Κρατώντας η καθεμιά τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά της, την κουλτούρα και τις αρχές της αναζητήσαμε σημεία επικοινωνίας και ήρθαμε πιο κοντά ανοίγοντας συχνά διάλογο και συνδιοργανώνοντας κάποιες εκδηλώσεις. Από αυτή τη συγκατοίκηση προέκυψε και η ανάγκη για μια νέα διημερίδα.

Μέσα από τις συζητήσεις μας νιώσαμε έμπρακτα την αξία όρων όπως "ειδικός από εμπειρία", "συνεργατικές κοινότητες μάθησης", "αλληλεγγύη", "ανάπτυξη του δυναμικού αυτοβοήθειας', "αναγνώριση της προσωπικής ευθύνης της ασθένειας και της υγείας". Κι έτσι όλα αυτά τα χρόνια μεγαλώσαμε γιατί ήρθαμε κοντά ο ένας στην άλλη. Αναγνωρίσαμε πως η μάθηση δεν αποτελεί μια στείρα "ανάγνωση" ενός κόσμου που βρίσκεται κάπου έξω

και περιμένει να τον γνωρίσουμε, αλλά “μια αέναη γέννηση ενός κόσμου μέσω της διεργασίας της ζωής”. Τελικά “μάθηση και ανάπτυξη είναι απλώς οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος”.

Το μεγάλωμα μοιάζει να περνάει μέσα από μια συλλογική αναζήτηση μιας άλλης αντίληψης και γνώσης, όπου νέα νοήματα αναδύονται από τη μεταξύ μας αλληλεπίδραση. Για αυτό και χρειάζεται και στα θέματα ψυχικής υγείας να γίνουμε ο “αδαής δάσκαλος”, που έλεγε ο Ζοζέφ Ζακοτό, να παραμερίσουμε την “ειδημοσύνη” μας, να συνειδητοποιήσουμε την άγνοιά μας, ξεπερνώντας την υπεροψία και τη βεβαιότητά μας σχετικά με αυτά που γνωρίζουμε, για χάρη της νέας γνώσης που μας περιμένει και η οποία δεν κρύβεται μόνο σε βιβλία.

Χρειάζεται να δούμε πως οι άνθρωποι είναι ειδικοί για τις ζωές τους καθώς αυτοί είναι φορείς της αλήθειας του βιώματός τους και έχουν το αναφαίρετο δικαίωμα να ζητήσουν και να λάβουν την υποστήριξη που χρειάζονται. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έγνοια μας είναι να είμαστε ανοιχτοί/ες στις διαφορετικές εμπειρίες των ανθρώπων, να υποστηρίζουμε τις ανάγκες τους και να διατηρούμε ασφαλές και σταθερό το πλαίσιο της σχέσης με μετριοφροσύνη. Χρειάζεται μέσα από μια, καλώς εννοούμενη, ταπεινότητα να αλληλεπιδράσουμε και να ανταλλάξουμε εμπειρίες για την ανάπτυξη μιας κριτικής συνειδητοποίησης, έτσι ώστε ο ψυχικός μας πόνος και η δυσφορία μας να γίνονται αντιληπτές και κατανοητές μέσα από μια πληθώρα φακών και όχι μονοδιάστατα ως μια “(ψυχ)ιατρική κατάσταση”, μια “νόσος του εγκεφάλου”, μια “διαταραχή που οφείλεται σε χημική ανισορροπία”, μια “προσωπική αδυναμία” κοκ.

Και όλα αυτά μοιάζει να χρειάζεται να πάνε και πιο πέρα. Είναι σημαντικό η κριτική σκέψη να παει πέρα από την κριτική της ψυχιατρικής, που είναι βέβαια πιο εύκολο να στοχευτεί σαν το κυρίαρχο σύστημα. Είναι σημαντικό να προχωρήσουμε πιο πέρα και να ασκήσουμε κριτική σε όλες τις γνώσεις και απόψεις που διεκδικούν νέες αυθεντίες. Αυτό περιλαμβάνει και τις γνώσεις/απόψεις των κινημάτων και επιζώντων ψυχιατρικής/ ληπτριών υπηρεσιών, βασικά όλοι μας πρέπει να κάνουμε την αυτοκριτική μας!

Λίγα λόγια για την έκθεση που θα είναι ανοικτή παράλληλα με τις συζητήσεις:

Η Πολυμεσική Έκθεση «Μαθαίνοντας – Ξεμαθαίνοντας: Διάλογοι πάνω στη τρέλα» μιλά για την ψυχιατρική εμπειρία, την κυρίαρχη γνώση, τη συλλογική δύναμη, το δικαίωμα στον αυτοκαθορισμό και στην πολυφωνία. Ο διάλογος δεν περιορίζεται στον «λόγο» μέσα από παρουσιάσεις αλλά προκύπτει και μέσα από καλλιτεχνικές διεργασίες που συμπυκνώνουν μέσα στην εικόνα το σύγχρονο αφήγημα. Διάλογοι δημιουργούνται μέσα από κόμικ,

εικαστικά, εργόχειρα, ποιήματα, και φωτογραφικά έργα ανθρώπων που έχουν απασχοληθεί γύρω από τα θέματα της διημερίδας, είτε ως δημιουργοί, είτε επιλέγοντας να είναι παρόντες μέσα από τις εικόνες που μοιράζονται. Στην έκθεση συμμετέχουν οι: **Λίλιαν Χαριτάκη Άσιμου, Ντία Κουτσογιάννη, Κώστας Μάρκου. Κωνσταντίνα Πουρσανίδου, Αλέξια Οθωναίου, Γιώργος Μπότσος, Ομάδα συγγενών και φίλων του Δικτύου, Νικόλας Περδικάρης, Ελένη Ξυπολήτου, Ελένη Βασιλείου, Κυριάκος Μαυρίδης.**

Λίγα λόγια για τις/τους προσκεκλημένους μας:

Η **Μαρίνα Λυκοβουνιώτη** συμμετέχει στο Κίνημα Ακούγοντας Φωνές. Έχει εμπειρία φωνών συντονίζει ομάδες αυτοβοήθειας, πραγματοποιεί διαλέξεις και έχει συγγράψει άρθρα πάνω στην εμπειρία της.

Ο **Θόδωρος Μεγαλοοικονόμου** ως ψυχίατρος, από το 1982, ήρθε σε επαφή με το κίνημα της εναλλακτικής ψυχιατρικής που ενέπνευσε ο Φράνκο Μπαζάλια στην Ιταλία. Εργάστηκε διαδοχικά σε τρία ψυχιατρεία· στο Δρομοκαΐτειο (1986-1990), στο ΚΘ Λέρου (1990-1999) και στο ΨΝΑ (1999-2014) παίρνοντας πρωτοβουλίες για πρακτικές και προγράμματα ριζικής αποδόμησης και ξεπεράσματος των ιδρυματικών πρακτικών στην κατεύθυνση της Αποϊδρυματοποίησης. Ανέπτυξε συνεχή και συστηματική δραστηριότητα για ένα εναλλακτικό κίνημα στην ψυχική υγεία, από κοινού με άτομα με ψυχιατρική εμπειρία, οικογένειες, λειτουργούς ψυχικής υγείας, κοινωνικά κινήματα. Έχει γράψει βιβλία και έχει δημοσιεύσει πολλά επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά και σε συλλογικές εκδόσεις, ελληνικές αλλά και σε διεθνείς.

Η **Jacqui Dillon,** ακτιβίστρια, συγγραφέας και ομιλήτρια έχει δώσει εκατοντάδες διαλέξεις και έχει δεκάδες δημοσιεύσεις παγκοσμίως για το τραύμα, την κακοποίηση, την ψύχωση, την αποσύνδεση και τη θεραπεία. Διετέλεσε πρόεδρος του Δικτύου Hearing Voices στην Αγγλία και είναι Επίτιμη Λέκτορας Κλινικής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ανατολικού Λονδίνου, Επισκέπτρια Ερευνήτρια στο Κέντρο Κοινοτικής Ψυχικής Υγείας στο Πανεπιστήμιο του Birmingham. Έχει επιμεληθεί βιβλία, έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα και εργασίες, είναι στη συντακτική επιτροπή του περιοδικού Psychosis: Psychological, Social and Integrative Approaches και έχει ιδρύσει τη Beck Road Alliance (BRA) για την υποστήριξη παιδιών επιζώντων σεξουαλικής κακοποίησης

Η **Ντίνα (Κωνσταντίνα) Πουρσανίδου** είναι μέλος της συντακτικής ομάδας του Asylum για περισσότερο από μια δεκαετία. Άρχισε να χρησιμοποιεί υπηρεσίες ψυχικής υγείας το

1991, όταν είχε την πρώτη της σοβαρή κρίση. Ως αποτέλεσμα αυτής της κρίσης, έκανε ένα διδακτορικό στο οποίο εξέτασε την κατάθλιψη των εφήβων ως κοινωνικο-πολιτισμικό φαινόμενο στην Αγγλία και στην Ελλάδα (χώρα καταγωγής της). Κατόπιν, μετά τη δεύτερη κρίση της που διήρκεσε μερικά χρόνια και περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, ακούσια νοσηλεία σε ψυχιατρικό νοσοκομείο στο Μάντσεστερ, εργάστηκε ως ερευνήτρια (καθώς έχει, όπως προαναφέρθηκε, προσωπική εμπειρία απ' τη χρήση ψυχιατρικών υπηρεσιών) σε πολλά αγγλικά πανεπιστήμια. Αυτή τη στιγμή, εργάζεται στο Πανεπιστήμιο του Central Lancashire σ' ένα έργο στον τομέα της εγκληματολογικής ψυχικής υγείας. Τέλος, είναι ένας απ' τους ανθρώπους που διευθύνουν το Survivor Researcher Network (CIC), με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η **Λυδία Σαπουνά** είναι καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικών Επιστημών στο School of Applied Social Studies, University College Cork, Ιρλανδία. Μέσα από τη δουλειά της προσπαθεί να προωθήσει μια κριτική σκέψη και πράξη στο χώρο της ψυχικής υγείας.

Ο **Harry Gijbels** είναι νοσηλευτής ψυχικής υγείας και ακαδημαϊκός με πάνω από 40 χρόνια εμπειρίας στην ψυχική υγεία και την εκπαίδευση. Συνεχίζει να ασχολείται ενεργά με το Hearing Voices Network Ireland.

Η Λυδία μαζί με τον Harry Gijbels, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ίδρυση του δικτύου Critical Voices Network Ireland και είναι συνδιοργανωτές του ετήσιου συνεδρίου Critical Perspectives in Mental Health στο University College Cork, δημιουργώντας έτσι ένα συλλογικό χώρο ακτιβισμού και αναζήτησης άλλων τρόπων κατανόησης και διαχείρισης της ψυχιατρικής εμπειρίας.

ΔΙΚΤΥΟ ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΦΩΝΕΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ